

og gjorde Paastand paa at faae deres Liendekorn leveret med Opmaal, uagtet der ikke stod Noget derom i Kontrakterne, og de søgte ad Nettens Veie denne deres Fordring anerkjendt og fik en Spøstretsdom for, at, uagtet der ikke stod Noget i Kontrakterne om, at der skulde ydes Opmaal paa Liendekorn, vare de dog berettigede til at faae det efter denne Forordning af 10de Januar 1698. Da det begyndte at vise sig, at der var saadanne Banffeligheder, som kunde foranledige flere Processer, udkom der, saa vidt jeg husker, i 1828 en Rancellistrivelse, som bestemte, at herefter skulde det udtryffeligt staa i Liendekontrakter eller Liendekjendelser, hvor vidt Lienden skulde leveres med eller uden Opmaal, saaledes at der ikke herefter skulde være Noget at føre Proces om. Der kan saaledes formentlig kun være Strid om det Opmaal, der er ydet i Genhold til Kontrakter, som ere indgaaede, eller Liendekjendelser, som ere afgivne mellem 1810 og 1828. Thi, hvor det udtryffeligt er foreskrevet i Kontrakterne eller Liendekjendelserne, at Liendekornet skal leveres med Opmaal, forekommer det mig vigtigst, at det vilde være noget besynderligt, om Liendeyderne paa nogen som helst Maade kunde mene, at de kunde blive fri for en Ydelse, som staa i deres Kontrakt. Ved Loven af 14de April 1852 er det jo ganske vist fastsat, at de Liendeafforder eller Kjendelser, som falde efter denne Lov, skulle indeholde den udtryffelige Bestemmelse, at der ikke skal være Opmaal; men man maa ikke overse, at der er nogen Forskiel paa, at saadanne Bestemmelser tages, førend Afsløsningen har fundet Sted, og saa, at man kommer og vil forandre, hvad der er ilaaet fast enten ved Dom eller ved Kontrakt, thi naar den Bestemmelse, der staa i Loven, er givet førend Afsløsningen, kan den faae sin Indflydelse paa selve Afsløsningen; men naar en Ting er fastslaaet enten ved Dom eller ved Kontrakt, tror jeg ikke, man kan sige: Desuagtet skal dog vedkommende Liendeieer, som har faaet denne Ret enten kontraktmæssig eller ved Dom tilkjendt, miste den, naar vi forandre Ydelsesmaaden og gaa over fra Ydelse i Korn til Erstatning i Penge. Jeg tror, at man ikke har været opmærksom paa, at der her er en væsentlig Forskiel, og jeg maa tilstaa, jeg formaar ikke at se Andet, end at man i Virkeligheden gjør de Mennecker Uret, der have kjøbt en Liende med en saadan Ret til Opmaal, naar man nu bagefter vil fratage dem den. Man kan sige, som man har sagt, at Opmaalets Genstig har været, at det skulde være en Erstatning for Svind i Kornet. Jeg veed imidlertid ikke, hvorfra man har denne Oplysning, thi der staa ikke Noget derom i Jb. af 1698. Jeg tror snarere, at det har en anden Grund, jeg tror snarere, at det har været betragtet som en Art Sportler til Oppehørselsbetjente, Forvaltere eller hvem det var, der oppebar Lienden og Landgilden, thi det Samme gjælder denne. I alt Fald har det været anvendt saaledes nogle Steder,

og jeg tror, som sagt, at dette har været Oprindelsen til Opmaalet. Paa samme Maade forholder det sig ogsaa med det Tab, Liendeieerne eller Liendetageren hvad man vil kalde ham — Formen lægger jeg ikke nogen Vægt paa —, vil komme til at lide ved at skulle tage Penge i Stedet for Korn in natura, thi det er jo en bitterlig Sag, der ikke er skult for Nogen af os, at mange af dem have i mange Aar, det ene Aar efter det andet, kunnet sælge deres Korn til en højere Pris end Kapiteltagten. Man kan anstille forskjellige Betragtninger over, hvad Grunden har været til, at Kjøbmændene have villet gaa ind paa at betale Kornet saa højt, men Faktum er, at de have gjort det, og at Liendeieerne saaledes ogsaa her have haft en Fordel. Det er ogsaa anerkjendt i Lovforslaget, at det var billigt, om der blev givet nogen Erstatning for den Fordel, Liendeieerne her vilde miste, idet man har fastsat Erstatningstiden til 10 Aar. I det forrige Lovforslag er den fastsat til 20 Aar, men i Principet er det altsaa anerkjendt, at der bør gives Liendetagerne en Erstatning i dette Tilfælde. Om den skal være større eller mindre, er naturligvis Noget, der kan være Gjenstand for Overveelse. Uagtet jeg har troet, at det ikke kunde være til Skade for Sagen at gjøre de Herrer opmærksomme paa disse Betragtninger, vil jeg dog sige, at jeg ikke skal lægge deres Forslag den mindste Hindring i Veien. Jeg skal ikke stille noget Endringsforslag til Forslaget, men jeg skal stemme for det, for at de Herrer kunne faae det over i det andet Thing og se, hvad Skjæbne det kan faae der.

Bønloffe: Jeg kan i det Væsentlige være enig i, hvad der udtalt af det ærede Medlem for Aalborg Amts 5te Valgkreds (B. Holm), navnlig hvad angaar Opmaalet. Liendeieerne maa have den samme Ret, som Liendeyderne have efter § 2. Jeg vil undskyldte det ærede Medlem, at han har været tilfreds med Ansættelsen tilstavis i Stedet for herredsvis, thi han har ganske vist ikke lagt Mærke til den Forskiel, der er i Prisen paa Korn f. Ex. i Kjøbenhavn og dens umiddelbare Nærhed, og længere ude paa Sjælland, f. Ex. Holbæk eller Skjelskør Egnen. Det ærede Medlem har maaste heller ikke lagt Mærke til den Forskiel, der kan være i Priserne f. Ex. i Aarhus Stift paa sine Steder. Derimod kan jeg ikke begribe, at det ærede Medlem for Svendborg Amts 5te Valgkreds (Høgsbro) i saa stærke og bestemte Udtryk fraraadede at tage Hensyn til Herredsinddelingen, da det umiddelbart, før han talte, var oplyst, at der indenfor samme Stift kan være over 4 Kr. Forskiel paa Ansættelsen af 1 Td. Korn. Naar der f. Ex. paa Wrsø neppe bliver givet 10 Kr. for en Td. Byg, medens der paa Langeland maaste bliver givet omtrent 14 Kr., da forekommer det mig urimeligt, at man paa de to Steder skal betale lige Meget. Jeg